

cpb

Huis van Thorbecke

Paul
deVence
28-8-2009

Restauratie van het huis van Thorbecke

Coen Teulings

Huis van Thorbecke

- Coalitieakkoord:

Het grote steden beleid wordt na evaluatie voortgezet

Economie van de stad I

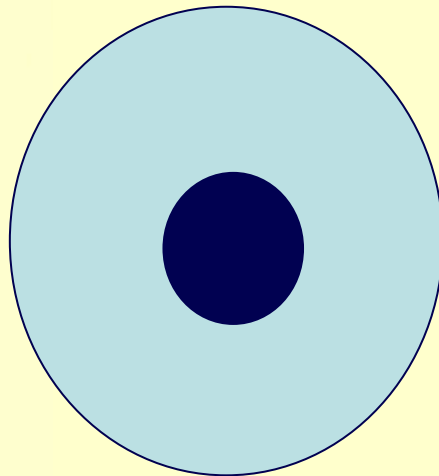
- Stad = schaalvoordelen
 - ▶ *Ik ben hier omdat jij hier ook bent*
- *Atlas of Shrinking Cities*
 - ▶ Amsterdam: 1960-1988: - 20 %
 - ▶ Rotterdam: 1960-1988: - 21%
- Generiek verschijnsel in OECD
- Communicatie- en transportkosten dalen
- Einde van de stad, schaalvoordelen irrelevant

De ommekeer

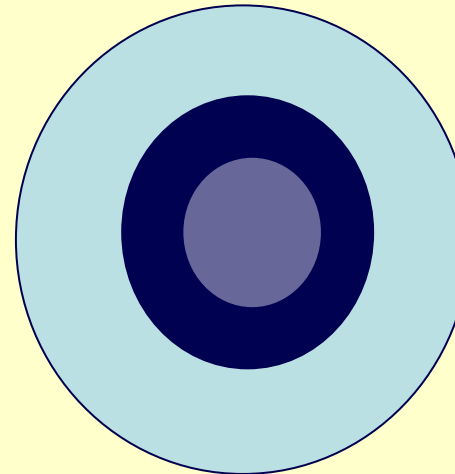
- Ed Glaeser (Harvard):
Reinventing the City
- Boston vs. Detroit
- Hoger opgeleiden (“creatieve klasse”) crux
 - ▶ Universiteiten !
- Innovatie en de Stad (Rossi-Hansberg)
 - ▶ General Purpose Technology
1920: electromotor; nu: ICT
 - ▶ Deconcentratie industrie, concentratie diensten
 - ▶ New York, London, Parijs, Amsterdam

Twee modellen van steden

- Afweging tussen
 - ▶ Schaalvoordelen
 - ▶ Congestie

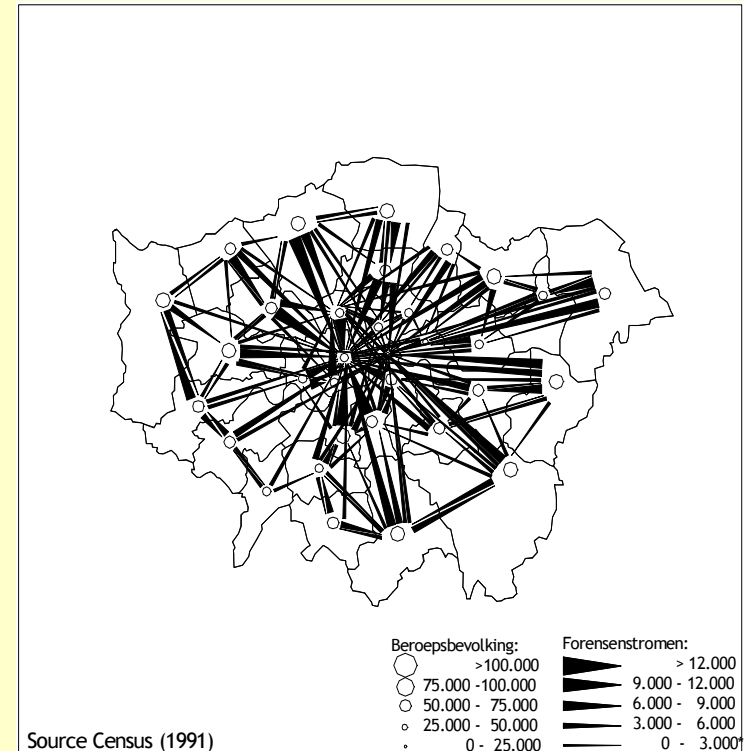
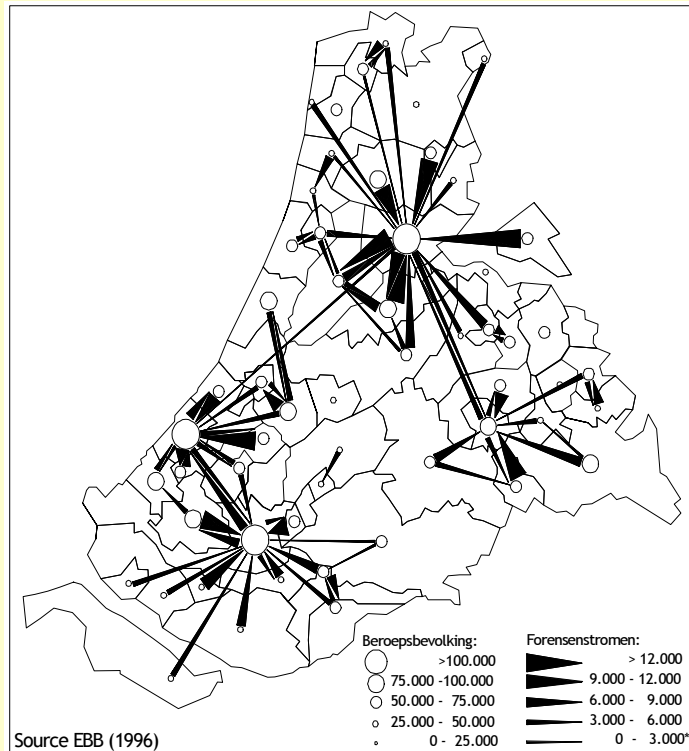

Centr.Bus.District

Business Ring

Randstad versus Greater London

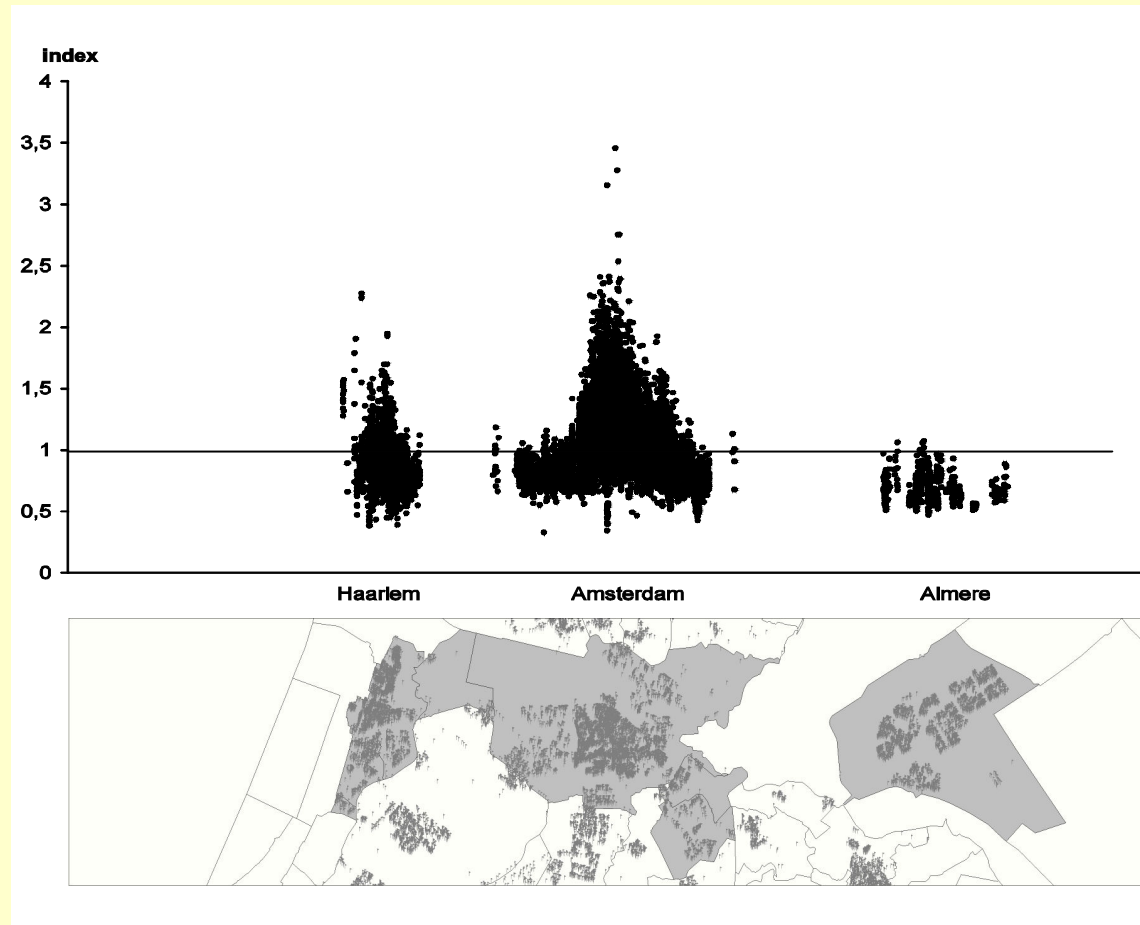
Economie van de stad II

- Omvang agglomeratievoordelen:
verdubbeling in omvang = 4 % productiever
- Aard:
 - ▶ productie: dus hogere lonen in de stad
 - ▶ consumptie: geen hogere lonen
- Trend richting schaalvoordelen consumptie
 - ▶ historische binnenstad
 - ▶ musea, theaters etc.
- Grondprijzen waarden schaarse
 - ▶ waardering *ik ben hier omdat jij hier bent*
 - ▶ dus: externe effecten, coördinatie, publieke goederen

Grondprijzen en lokale publieke goederen

- Stel: lokaal publiek goed
 - ▶ zwembad, theater, (snelweg, spoorlijn)
 - ▶ Central business district, stads- c.q. winkelcentrum
- Grondprijs hoog vlak bij publiek goed
- Verder weg, lagere prijs
 - ▶ waardeverschil = waardering reistijd
- Grondprijs = waardering publiek goed
 - ▶ belasting op grondprijzen als financieringsbron
 - ▶ terzijde: grondslag voor kosten baten analyse!
 - ▶ lang leve de W.O.Z.
 - ▶ lang leve lokale lage lasten partij
 - ▶ lang leve lokale democratie

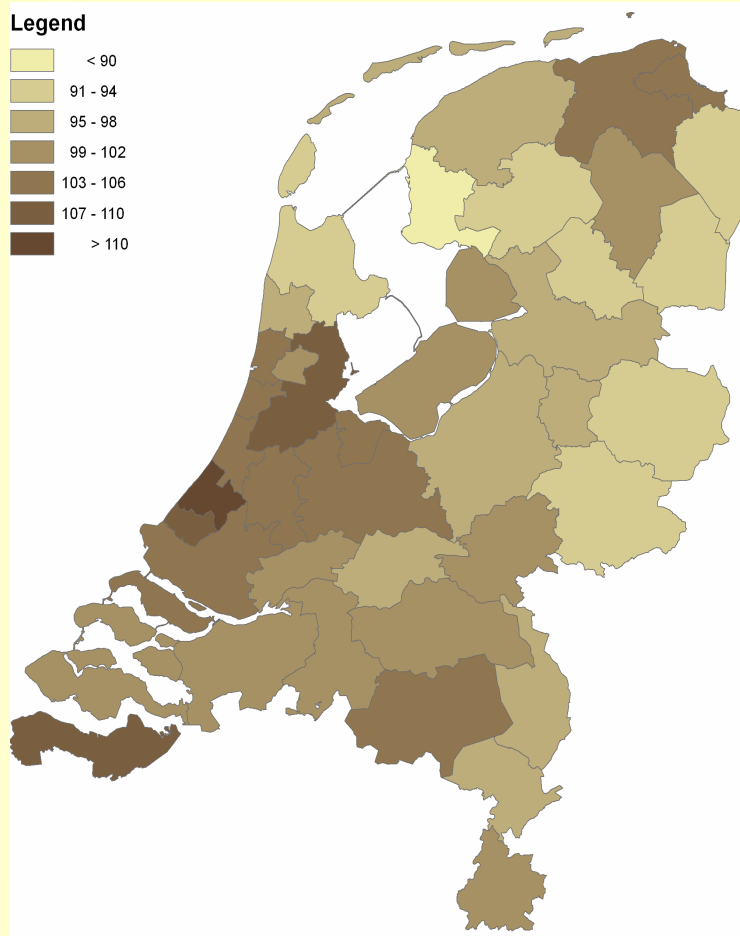
Locatievoorkeuren consumenten

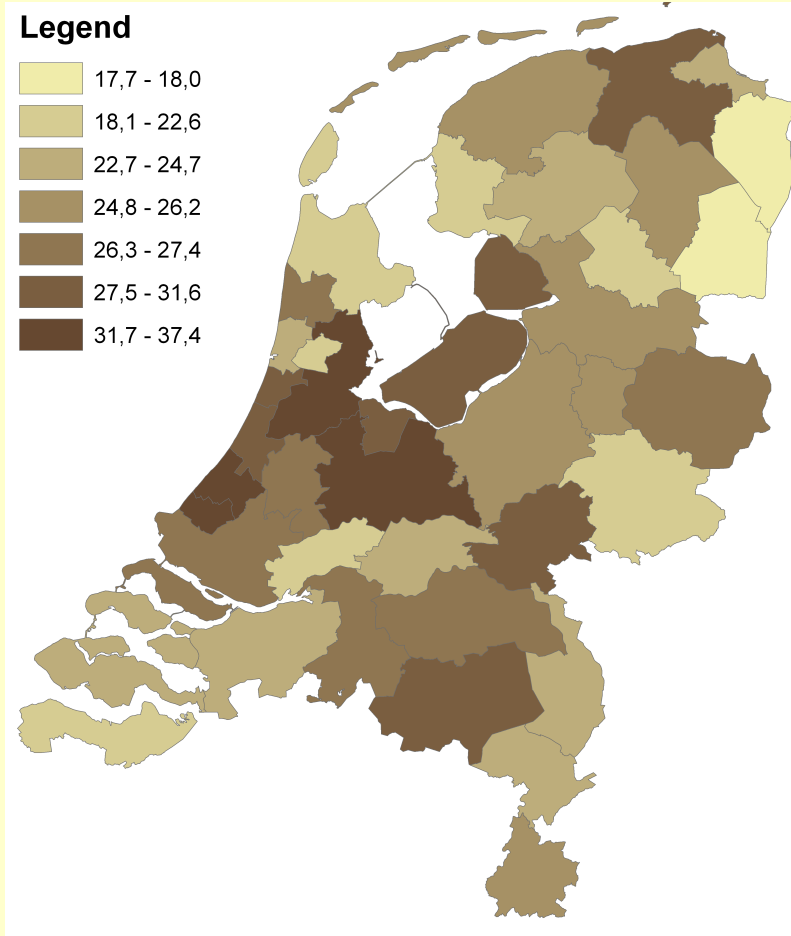
bron: NVM, bewerking CPB

Lonen en aandeel hooggeschoolden in 2005

Loon 2005 (gemiddelde = 100)

Percentage hoogopgeleiden

Uitingsvormen van succes

- Opnieuw Glaeser
- Atlanta, Houston, Las Vegas, L.A.: bevolking
- Boston, New York: huizenprijzen
- Steden die opgesloten zijn in regulering prijzen zich uit de markt
- Zijstap: groeiers in Amerika zijn autosteden

Huwelijksmarkt Denemarken

Percentage wonend in Kopenhagen

Kwartiel	18 jaar	Op moment "huwelijk"	5 jaar later
Eerste	22	28	20
Tweede	20	27	18
Derde	23	33	22
Vierde	18	50	32

Concurrentie tussen steden

- differentiatie tussen steden en woonmilieus
 - ▶ Almere, Amsterdam, Wassenaar
- (wereld)burger kiezen hun geprefereerde woonmilieu
- "ondernemerschap" gemeentebestuur
- politieke economie: insider - outsider probleem
 - ▶ lokale kiezers als "aandeelhouders" van de stad
 - ▶ verschil huurders en kopers

Conclusies

- Massa = cruciaal
- Ruimte = schaars
- Congestie = kernprobleem
- Schaarste geprijsd
 - ▶ New York 45 % duurder dan Wyoming/Utah

- Kortom: verbouwing van huis van Thorbecke
- Meer zelfstandigheid stadsagglomeratie
- Sterker eigen belastinggebied
- Lagere Algemene Uitkering
- Minder interventies Ministeries en Vrom

Remmers en versnellers

■ Versnellers

- ▶ (top)onderwijs, (internationale) universiteiten
- ▶ hotspots, the place to be
- ▶ lokaal ondernemerschap
- ▶ politieke concurrentie

■ Remmers

- ▶ Huis van Thorbecke
- ▶ onduidelijke politieke verantwoordelijkheden